

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Aurora Vertanen

Visualisointi hankkeen lopputuloksista

Vuosikellon suunnittelu

Opinnäytetyö
Kevät 2024
Kulttuurituottaja (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituottaja (AMK)

Tekijä: Aurora Vertanen

Työn nimi alaotsikoinen: Visualisointi hankkeen lopputuloksista: Vuosikellon suunnittelu

Ohjaaja: Juhani Haarala

Vuosi: 2024

Sivumäärä: 15

Liitteiden lukumäärä: 1

Kyseessä on produktiivinen opinnäytetyö, jossa tavoitteena oli tehdä Vamialle visualisointi yhteisöllisen opiskeluhuollon mallin tueksi. Vamia on Vaasassa toimiva ammatillinen oppilaitos. Vamialla oli OKM:n rahoittama yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanke meneillään, ja lopputuloksena hankkeesta tehdään yhteisen opiskeluhuollon malli, joka kaipaa tuekseen tiivistä ja helposti omaksuttavaa visualisointia, jota Vamian henkilökunta voi käyttää työvälineenään.

Opinnäytetyössä perehdytään infografiikkaan, joka toimii tämän työn menetelmänä sekä teoreettisena viitekehyksenä. Toimeksianto työhön tuli Vamialta, ja työtä vietiin eteenpäin säännöllisen yhteydenpidon kautta.

Opinnäytetyön tuloksena syntyy vuosikello, jonka tärkein tehtävä on muistuttaa henkilökuntaa vuoden aikana tehtävistä toimista. Lisäksi vuosikello rytmittää ja yhdenmukaistaa henkilökunnan lukuvuoden aikana tapahtuvaa toimintaa.

¹ Asiasanat: infografiikka, vuosikello, visualisointi

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Degree programme: Bachelor of Culture and Arts, Cultural Management

Author: Aurora Vertanen

Title of thesis: Visualisation of the Final Results of the Project: Designing the Annual Planning Cycle

Supervisor: Juhani Haarala

Year: 2024

Number of pages: 15

Number of appendices: 1

In this productive thesis the aim was to create a visualization for supporting a community-based student support model. This visualization is for Vamia. Vamia is vocational school in Vaasa. Vamia was running an OKM-funded project to develop community-based student support, and the project resulted in a common student support model, which required an easy-to-use visualisation that could be used as a tool by Vamia's staff.

The thesis presents infographics as a method and theoretical framework for this work. The assignment is from Vamia, and regular contact was kept with the author and the client to promote the work.

As a result of this thesis there will be the annual planning cycle at Vamia. The primary role of the annual planning cycle is to remind Vamia's staff about things that are important to do during the year. The planning cycle also helps to remember the activities to be carried out during the year and provides a rhythm and coherence to the staff's activities during the academic year.

¹ Keywords: infographics, annual planning cycle, visualisation

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	1
Thesis abstract	2
SISÄLTÖ	3
Käytetyt termit ja lyhenteet	4
1 JOHDANTO	5
1.1 Toimeksiantaja ja opinnäytetyön tavoite	5
1.2 Opiskeluhuollon kehittämishanke	5
2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS	6
2.1 Informaatiomuotoilu	6
2.2 Infografiikka	6
2.3 Esteettisyys	6
2.4 Värien käyttö	7
2.5 Hahmolait	8
2.6 Eettisiä periaatteita informaatiomuotoilussa	8
2.7 Mikä on vuosikello?	9
3 VUOSIKELLON SUUNNITTELU TOIMEKSIANTAJAN KANSSA	10
3.1 Mihin käyttöön vuosikello tulee?	10
3.2 Vuosikellon ulkonäkö	10
3.3 Vuosikellon sisältö	10
3.4 Vuosikellon jatkuvuus	11
3.5 Vuosikellon toteutus käytännössä	11
4 POHDINTA	13
LÄHTEET	14
LIITTEET	15

Käytetyt termit ja lyhenteet

Infografiikka	Olellaisen tiedon kiteyttämistä tiiviiseen graafiseen muotoon (Koponen, 2016, s. 19).
Vuosikello	Työkalu, joka auttaa aikatauluttamaan vuoden aikana tapahtuvia tekemisiä ja prosesseja (Innokylä, i.a.).
Fontti	Fontin ja kirjaintyyppin voi käsittää samaksi nykypäivänä. Kirjaintyyppin ollessa laadukas muodostuu kirjainperhe, johon kuuluu monia eri leikkauksia: normaalivahvuinen pystyversio, kursiivi tai kallistettu ja lihava (Koponen, 2016, s. 272, 276).
Sivusommittelu	Miten kuvat, teksti, kuviot ja muut graafiset elementit ovat sivulla suhteessa toisiinsa ja suhteessa sivun tyhjään tilaan (Koponen, 2016, s. 65).
Visualisointi	Kuvan luomista, joka on tulkittavissa ja ymmärrettävissä ei-visuaalisen datan perusteella (Koponen, 2016, s. 23).

1 JOHDANTO

1.1 Toimeksiantaja ja opinnäytetyön tavoite

Toimeksiantajani on Vamia eli Vaasan ammatillinen oppilaitos. Oppilaitoksella on tarjolla ammatillista koulutusta nuorille, aikuisille sekä työ- ja yritys-elämälle kolmella kielellä (Vamia, i.a.). Vamian koulutustarjontaan kuuluu yli 60 perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoa. Vamiolla opiskelee vuosittain noin 5000 opiskelijaa.

Opinnäytetyössäni pääsen tekemään opiskeluhuollon kehittämishankkeen lopputuloksista vuosikellon, joka esittää hankkeesta saatujen tulosten jatkotoimenpiteet tiiviissä visuaalisessa muodossa, jotka on helposti ymmärrettävä ja omaksuttava. Vuosikello tulee Vamian henkilökunnalle apuvälineeksi jatkoa varten. Vuosikello näyttää, mitä vaiheita henkilökunnan vuoteen kuuluu milläkin hetkellä. Vuosikello sisältää toimenpiteet, mitkä koskevat Vamian ensimmäisen vuoden opiskelijoita. Sen lisäksi vuosikellossa on myös lukuvuoteen yleisesti liittyviä tapahtumia.

1.2 Opiskeluhuollon kehittämishanke

Vamiolla oli käynnissä vuonna 2023 OKM:n rahoittama yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanke, jonka tavoitteena oli tehdyn hanketyön pohjalta kehittää yhteisöllisyyttä tukeva ja pahoinvointia ennaltaehkäisevä opiskeluhuollonmalli. Käytännön hanketyö keskittyi siihen, että pyrittiin tukemaan opiskelijoiden mielenterveyttä opiskelupäivän aikana tapahtuvan jalkautuvan toiminnan kautta. Tällöin kerättiin tietoa opiskelijoiden kokemuksista yhteisöllisyydestä kyselylomakkeiden ja keskusteluiden avulla. Raportin (sisäinen tietolähde, 2023) mukaan vastauksista kävi ilmi, että yhteisöllisyyden tukemisessa vastuuopettajan rooli ja keinot ovat keskeisiä. Hanketyö suuntautui tämän vuoksi myös vastuuopettajien valmiuksien lisäämiseen yhteisöllisyyden tueksi. Vastuuopettajilta kerättiin myös näkemyksiä yhteisöllisyyden tukemiseksi.

Opiskelijoiden ja vastuuopettajien näkemykset toimivat pohjana mallin rakentamiselle. Mallin tueksi tarvitaan visualisointi, joka esittää olennaisimman tiedon henkilökunnan käytännön työskentelyyn. Tässä opinnäytetyössä toteutetaan tämä mallin visualisointi.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1 Informaatiomuotoilu

Lappalaisen (2013) mukaan Wurman kertoo, että ihmiskunnan suurimmaksi haasteeksi tulee navigoimisen opettelu tulevan räjähdysmäisen informaatiokasvun keskellä. Tulevaisuudessa kaivattaisiin uudenlaisia ammattilaisia, jotka olisivat erikoistuneet informaation järjestämiseen ja järjeistämiseen.

Informaatiomuotoilun tarkoitus on esittää tietoa mahdollisimman selkeästi tarkoittaen nimenomaan visuaalisen esitystavan muotoa (Koponen, ym., 2016, s. 19–20). Työvaiheisiin kuuluu esitettävän tiedon valitseminen, järjestäminen ja esittäminen valitun kohderyhmän tarpeet, ominaisuudet ja käyttöyhteys huomioiden. Erona graafiseen suunnitteluun informaatiomuotoilussa on se, että informaatiomuotoilussa näkökulma on erilainen: brändi ja estetiikka ovat aina alisteisia pakkauksen tai grafiikan tiedonvälitystehtävälle.

2.2 Infografiikka

Infografiikka on selittävä viestintää tukeva grafiikka, jonka tehtävä on välittää tietoa ihmiseltä toiselle (Koponen, ym., 2016, s. 20). Yleensä infografiikka tehdään ”käsityönä” jonkin tietyn viestin välittämistä varten (Koponen, ym., 2016, s. 20–21). Infografiikka voi olla liikkuva tai liikkumaton kuva. Sillä voidaan kuvata numerotietoja tai sellaisiksi helposti muunnettavissa olevia tietoja tai sitten laadullista tietoa, esimerkiksi tapahtumakulkuja tai toimintaperiaatteita.

Olander (i.a.) kuvailee, että infografiikka jalostaa tylsän datan kauniiksi tiedoksi. Hänen mukaansa parhaimmassa tapauksessa visualisoitu tieto on elämys, joka muistetaan ja jonka ääreen palataan.

2.3 Esteettisyys

Tyyli on tärkeä uskottavuustekijä, ja esteettisillä valinnoilla on konkreettinen viestinnällinen rooli (Koponen, ym., 2016, s. 75). Tiedyt esteettiset valinnat voivat parantaa tai heikentää esitysten ymmärrettävyyttä. Kaunis ja näyttävä visualisointi houkuttelee lukijan pariinsa paremmin kuin tylsän tai luotaantyöntävän näköinen esitys. Graafisia suunnittelijoita kannustetaan

oman henkilökohtaisen tyylin kehittämiseen ja omaa ja johdonmukaista tyyliä pidetään merkkinä ammattiosaamisesta, joka on asiakkaan tai työnantajan helppo tunnistaa. Informaatiomuotoilussa tyyli- ja tekniikkavalintoja ohjaavat suunnittelijan tottumukset, tavoiteltu yleisö, asiakkaan toiveet sekä aineiston vaatimukset (Koponen, ym., 2016, s. 76). Sisällölliset ratkaisut vaikuttavat tyylivalintoihin, ja pyrkimys tiedon selkeään viestimiseen asettaa rajoitteita tyyliille ja vapaalle itseilmaisulle.

Esteettisyydellä on vaikutusta ymmärrettävyyteen, sillä esteettiset visualisoinnit on helpompi ymmärtää (Koponen, ym., 2016, s. 77). Kun tehdään esteettisiä valintoja, ei saisi kuitenkaan vaarantaa rakenteellista selkeyttä. Kun valitaan esitystapa, tulee valita ensisijaisesti se, mikä palvelee tarkoitusta parhaiten, sillä esteettiset kriteerit ovat toissijaiset.

Roomalainen arkkitehti ja insinööri Vitruvius määritteli kolme periaatetta, joiden mukaan arkkitehtuurissa tulisi tähdätä seuraaviin kolmeen päämäärään: kauneus, kestävyys ja käyttökelpoisuus, Andrew Vande Moere ja Helen Purchase kirjoittavat lehdessään *On the Role of Design in Information Visualization*, että nämä periaatteet tulisi ottaa huomioon myös informaatiomuotoilua tehdessä (Lankow, ym., 2012, s. 30). Hyvän visualisoinnin tulisi olla kestävä, käyttökelpoista ja kaunista: suunnittelu tukee esille tuotavaa informaatiota, auttaa katsojaa ymmärtämään esitettävän informaation ja esteettinen ulkomuoto miellyttää katsojaa.

2.4 Värien käyttö

24-bittisellä värinäytöllä voi nähdä 256 sävyä punaisesta, vihreästä ja sinisestä (Kats, 2012, s. 53). Käytännössä ruudulta voi nähdä minkä tahansa kuviteltavissa olevan värin. Todellisessa maailmassa tällä tiedolla ei ole paljoakaan merkitystä. Useimmat tutkimukset osoittavat ihmisen olevan kykenevä erottamaan viidestä seitsemään eri väriä toisistaan. Tämän vuoksi välivalinnat tulee tehdä harkiten.

Värit ovat tärkeä osa informaatiomuotoilua (Kats, 2012, s. 53). Toivottavaa olisi, että samaa väriä käytettäisiin johdonmukaisesti siten, että aina saman värin esiintyessä se viittaisi samaan asiaan. Tehokkaassa värikoodauksessa auttavat mm. seuraavat asiat: värit ovat selkeästi erotettavissa toisistaan, värit ovat mahdollisimman tutussa, yksinkertaisessa ja universaalissa käyttöyhteydessä, värinäön poikkeamat mahdollisuuksien mukaan huomioiden ja huomioidaan asiayhteys.

2.5 Hahmolait

Visuaalisen suunnittelun työkaluna toimii kätevästi hahmolait, jotka auttavat ihmistä ymmärtämään visuaalisia kokonaisuuksia (Kurko, 2023). Hahmolait liittyvät näköhavainnon toimintaan. Se, minkä ihmisen silmä ensimmäisenä huomaa on värit, liike ja reunat. Tästä eteenpäin hahmolait alkavat vaikuttamaan. Hahmolaeilla tarkoitetaan periaatteita, joilla aivomme pyrkivät ymmärtämään ja yhdistelemään kokonaisuuksia, joita värit, liike ja reunat muodostavat. Ne auttavat aivoja ymmärtämään näköhavainnon ja tekemään siitä tulkin. Jos graafikko osaa käyttää hahmolakia viisaasti, hän pystyy ohjailla katsojaa toivottuihin loppupäätelmiin.

Tässä on listattuna kahdeksan hahmolakia (Kurko, 2023). Ensimmäinen on samankaltaisuuden laki: muodoltaan, väriltään tai kooltaan samanlaiset kuviot mielletään kuuluvan yhteen. Toinen on läheisyyden laki: lähekkäin olevat kuviot mielletään kuuluvan yhteen. Lain mukaan, mitä lähempänä asiat ovat, sitä varmemmin ne mielletään ryhmäksi, läheisyys voidaan jakaa likisyyteen, kosketukseen ja limittymiseen. Kolmas laki on hyvän jatkuvuuden laki: esimerkiksi risteävät viivat nähdessämme oletamme, mitä risteyskohtaan tulee, että viivojen suunta muuttuu mahdollisimman vähän. Neljäs laki on sulkeutuvuuden laki: kuvio hahmotetaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, vaikka siitä puuttuisi osia. Vajavaisen kuvion tai epäselvän käsialan tunnistaminen on näin mahdollista. Viides laki on symmetrian laki: mitä symmetrisempi kuvio osista muodostuu, sitä helpommin katsoja ymmärtää kohteen symmetrisen kuvion, eikä sitä muodostavia osia. Kuudes laki on hyvän muodon laki: ihminen pyrkii ymmärtämään kuviot mahdollisimman yksinkertaisina, hyvämuotoisina, ja säännönmukaisina. Esimerkiksi ympyrän, tähden ja neliön ollessa kosketuksessa toisiinsa, ne voidaan erottaa omiksi kuvikseen, ei yhdeksi kokonaisuudeksi. Seitsemäs laki on yhteisen liikkeen laki: samaan ryhmään mielletään kuuluvan samaan suuntaan samalla nopeudella kulkevat kohteet. Kahdeksas laki on yhdistyneisyys ja yhdistävä alue: yhdistyneisyys, ääri viivat tai yhdistävä alue liittävät kohteet yhteen, huolimatta sen olevan muita hahmolakeja vastaan.

2.6 Eettisiä periaatteita informaatiomuotoilussa

Kuvilla on suuri voima ja hyvin laadittu grafiikka lisää tietoa ja antaa ymmärrystä maailmasta (Koponen ym., 2016, s. 325). Informaatiomuotoilijalla on velvollisuus huolehtia tarkoin siitä, että tiedot ovat oikein ja esitys antaa oikean kuvan asiasta. Grafiikka on tekstiä voimakkaampi väline johtaessaan harhaan kuin teksti.

Ihmiset lukevat grafiikkaa intuitiivisesti. Jos intuitiivinen tulkintatapa antaa väärän mielikuvan tiedosta, syntyvää mielikuvaa on hankala korjata tekstillä (Koponen ym., 2016, s. 325). Informaatiomuotoilijan tulee asettaa työssään havainnon lainalaisuudet ja vakiintuneet suunnitteluperiaatteet pelkästään esteettisin perustein tehtävien ratkaisujen ja uutuudentavoittelun edelle.

Informaatiomuotoilun päämäärä on ymmärryksen lisääminen, ei tiedon koristelu (Koponen ym., 2016, s. 326). Graafikon koulutuksen ja työkalutuurin myötä graafikkaa opetetaan arvostamaan uusia ja innovatiivisia ideoita ja vähentämään ”kuluneita” ratkaisuja. Itsetarkoituksellinen uutuudentavoittelu on kuitenkin tavallisin syy sille, että infografiikan havainnollisuus kärsii esteettisistä syistä tehtyjen suunnitteluratkaisujen vuoksi. Infografiikkaa tehdessä kannattaa hyödyntää vakiintuneita ilmaisutapoja. Ei ole sattumaa, että esimerkiksi pylväs-, viiva- ja piirakkakuviot ovat yhä yli 200 vuotta myöhemmin ylivoimaisesti käytetyimmät kuviotyypit. Nämä kuviotyypit on havaittu parhaimmaksi mahdolliseksi tiedon esitystavaksi moniin viestinnällisiin tarpeisiin. Kaiken lisäksi suurin osa ihmisistä osaa lukea yleisimpiä kuviotyyppejä.

Sisällöllisten ominaisuuksien pitäisi määritellä tiedon esitysasun, ei informaatiomuotoilijan itseilmaisullinen pyrkimys (Koponen ym., 2016, s. 326). On myös parasta, jos muotoilua on niin vähän kuin mahdollista. Lukijan pitäisi pystyä oppimaan grafiikasta eikä joutua kokemaan oloaan tyhmäksi, kun ei ymmärrä mitä grafiikka esittää.

2.7 Mikä on vuosikello?

Vuosikello on työkalu, jonka tarkoituksena on näyttää, mitä toimintoja ja prosesseja vuoden aikana tulee tapahtua (Innokylä, i.a.). Vuosikello auttaa organisaatiota tai tiimiä ajanhallinnassa. Vuosikello on hyödyllinen, koska sen avulla voi nähdä pidemmän aikavälin tapahtumat helposti yhtenä kokonaisuutena. Vuosikellot voidaan laskea infografiikaksi, sillä niiden tehtävä on välittää tietoa vuoden aikana tapahtuvasta toiminnasta visuaalisessa muodossa.

3 VUOSIKELLON SUUNNITTELU TOIMEKSIANTAJAN KANSSA

3.1 Mihin käyttöön vuosikello tulee?

Infografiikasta tulee yhteisen opiskeluhuollon vuosikello, joka kertoo Vamian henkilökunnalle siitä, mitä opiskeluhooltoon liittyviä toimenpiteitä vuoden aikana henkilökunnan tulee tehdä. Vuosikellosta tulee A3-kokoinen, ja tarkoitus on, että sen voi tulostaa. Sen lisäksi tiedosto tulee myös Vamian intraan, mistä henkilökunta löytää sen helposti.

Toimenpiteet ovat vuosikellossa tärkeimmät. On tärkeää, että lukuvuoden aikana kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille tarjotaan samat toiminnot, ja vuosikello auttaa henkilökuntaa muistamaan tarpeelliset toimenpiteet. Vuosikello tuo yhdenmukaisuutta vuoteen ryhmille ja rytmittää lukuvuoden tapahtumia.

3.2 Vuosikellon ulkonäkö

Sain Vamian graafisen ohjeiston avuksi vuosikellon värimaailman miettimiseen. Myöhemmin sain myös nähdä, minkälaisia vuosikelloja Vamian intrassa on, joten pystyin suunnittelemaan jotakin samankaltaista. Kontaktihenkilöni antoi minulle hahmotelmia vuosikellosta niiden toiveiden mukaan, joita mallinnuksen suunnittelun palaverissa oli noussut esiin. Saisin itse katsoa sitten, että mikä on paras toteutustapa. Toteutin vuosikellon käyttäen Adobe Illustratoria, sillä se on mielestäni helpoin työkalu graafisessa suunnittelussa, koska suunnittelu on täysin vapaata eikä lankaan rajoitettua, toisin kuin esimerkiksi Canvassa. Tavoite on tehdä vuosikellosta selkeä ja yksinkertainen, jotta sen voisi ymmärtää mahdollisimman helposti ja nopeasti.

3.3 Vuosikellon sisältö

Suunnittelimme sisältöä tammikuusta lähtien. Pidimme yhteyttä noin kerran viikossa. Vuosikellon sisäisimpään rinkiin tulisi itse kello, joka näyttäisi vuodenajat. Keskimmaisessä ringissä olisivat toimenpiteet vuodelle ja ulkoiseen rinkiin vuoteen liittyviä teemoja tai tapahtumia. Sisällön suunnitteluun vaikuttivat hankkeesta saadut tulokset, Vamian henkilökunnan tarpeet sekä mallinnusta suunnittelevan työryhmän mielipiteet.

Huhtikuun alussa sain tarkemmat tiedot siitä, mitkä tiedot vuosikelloon tulisi laittaa, eli kaikki toimenpiteet ja ulkoringin sanoja sekä hiukan vuosikelloa selittäviä tekstejä. Siitäkin hetkestä tilanne eli vielä, ja sanamuotoja hiottiin ja mietittiin, jotta vuosikello olisi mahdollisimman selkeä, että sen ymmärtäisi heti ilman sen kummempia selityksiä. Toukokuun alussa vuosikellon sisältö oli täysin selvä.

3.4 Vuosikellon jatkuvuus

Vuosikello, jonka suunnittelen nyt, tulee olemaan käytössä seuraavana lukuvuonna ja oletettavasti siitä eteenpäin tulevina lukuvuosina. Toteutan vuosikellon käyttämällä Adobe Illustratoria. Tulen jakamaan lopuksi kyseisen tiedoston Vamialle, jotta vuosikelloon olisi mahdollista tehdä muutoksia tulevaisuudessa, mikäli se katsottaisiin tarpeelliseksi.

3.5 Vuosikellon toteutus käytännössä

Teoreettisena viitekehyksenä ja menetelmänä opinnäytetyössäni toimii infografiikka. Valitsin tämän siksi, että kun tarkoitus on esittää visuaalisesti vuoden sisällä tapahtuvaa toimintaa, vuosikello on paras tapa toteuttaa se. Vuosikellot itsessään ovat infografiikkaa, sillä niiden tarkoitus on välittää tietoa tiiviissä visuaalisessa muodossa.

Vuosikello kulkee kalenterivuoden mukaan, ei lukuvuoden, joten siksi vuosikellossa on tämä järjestys vuodenaajoissa. Värimaailman valitsin Vamian oman graafisen ohjeistuksen kautta. Vuosikello on Vamian henkilökunnalle, joten on loogista, että vuosikellossa käytettävät värit ovat Vamian tuttuja värejä. Fontiksi halusin valita jonkun helppolukuisen, asiallisen, mutta samalla rennon fontin, joten päädyin valitsemaan Iowan Old Stylen. Fontin päätteellisyys lisää helppolukuisuutta, sillä suurissa määrissä tekstiä päätteellinen fontti on silmälle miellyttävämpi ja kirjaimet erottuvat toisistaan paremmin (NVLStudio, 2022). Käytin työssä vain yhtä fonttia, koska mielestäni työ näyttää selkeämmältä tällä tavalla. Pääotsikko on selkeästi isommalla fonttikoolla, minkä lisäksi se on lihavoitu ja kursivoitu. Pääotsikon alapuolella lukee lyhyt kuvaus siitä, mikä on yhteisöllisen opiskeluhoiton tarkoitus. Pääotsikon ja kuvauksen välissä on vaaleansininen viiva, joka erottaa tekstit toisistaan. Tein viivasta vaaleansinisen, koska kyseinen väri liittyy johdonmukaisesti Vastuuhenkilöt-laatikkoon sekä vuosikellossa oleviin toimiin. Väliotsikot ovat myös tavallista leipätekstiä hiukan isommat, lihavoidut ja kursivoit.

Vuosikellossa kaikki elementit on eroteltu omilla väreillään. Vuosikellon sisällä lukee ”Yhteisöllinen opiskeluhoito” merkinä siitä, että tämä on kyseinen yhteisen opiskeluhoiton vuosikello. Sisimmässä ringissä syys- ja kevätlukukausi ovat omilla väreillään ja välissä olevilla lomilla on omat värinsä. Toimenpiteet on numeroitu itse vuosikellossa ja numeroinnit löytyvät listattuna vuosikellon vierestä. Listauksessa numerot on värikoodattu lukukauden mukaan, ja lomat ovat listassa samalla värillä kuin vuosikellossakin. Tässä toimii ensimmäinen hahmola eli samankaltaisuuden laki. Vuosikellossa numerot ovat samalla värillä kuin lomat, mutta vuosikello on silti ymmärrettävä, koska numeroinnit ovat yhdistettävissä toimenpiteisiin. Selvennyksenä numerolistojen yläpuolella lukee vielä erikseen väliotsikoissa, että kyseessä on syyslukukausi ja kevätlukukausi. Vastuuhenkilöt-väliotsikko kertoo, kenen vastuulla toimenpiteet ovat. Uloimmassa ringissä vuosikellossa on vaaleanpunaisella yleisesti vuoteen kuuluvia tapahtumia. Rinki on kokonaan yhtenäinen, koska ympäri vuoden tapahtuu erilaista toimintaa. Halusin tekstien olevan tasaisten välimatkojen päässä toisistaan, jotta vuosikellosta saisi sellaisen vaikutelman, että tapahtumaa on koko vuoden. Kevätjuhla ja amisgaala on laitettu keväälle, koska silloin ne pidetään. Pyrin käyttämään värejä johdonmukaisesti, ymmärrettävästi ja silmää miellyttävällä tavalla.

Työstä löytyy myös Opetus- ja kulttuuriministeriön logo, koska kyseessä on ollut OKM:n rahoittama hanke, sekä Vamian logo. Sivusommittelussa pyrin siihen, että reunoilla ja elementtien välissä olisi riittävästi tilaa ja että vuosikello olisi keveän ja raikkaan oloinen. Työstä ei löydy mitään ylimääräistä koristelua, vaan siinä on pelkästään tarvittavat informaatiot. Visualisoinnin kautta olen pyrkinyt tukemaan esille tuotavaa informaatiota, jotta tieto olisi mahdollisimman helposti havaittavaa ja omaksuttavaa lukijalle.

4 POHDINTA

Vamia kaipasi visualisointia, joka toimii mallinnuksen ohella helppona työvälineenä muistaa opiskelijan ensimmäisen vuoden aikana tapahtuvat toimenpiteet. Luonnollisesti vuosikello on kaikista sopivin tapa toteuttaa tämä toive, sillä vuosikellon tarkoituksena on toimia ajanhallinnan ja muistin tukena siinä, mitä vuoden aikana on tarkoitus tehdä.

Mielestäni onnistuin hyvin vuosikellon tekemisessä ja yhteistyö Vamian kanssa sujui myös hyvin. Pidimme säännöllisesti yhteyttä toisiimme, ja kommunikaatiossa ei ollut vikaa. Vuosikello kehittyi pikkuhiljaa sen mukaan, mitä tietoja vuosikelloon toivottiin. Infografiikkaa tehdessä informaatio määrittelee pitkälti sen, miltä lopputulos tulee näyttämään, joten vasta toukokuun alussa oli vasta selvää, millaiselta vuosikello tulisi näyttämään. Itseäni auttoi paljon se, että sain nähdä, minkälaisiin vuosikelloihin Vamian henkilökunta on tottunut, joten pystyin tekemään tästä vuosikellosta samantyyllisen. Infografiikkaa tehdessä on hyvä tehdä sellaisia ratkaisuita, joita kohderyhmä ymmärtää parhaiten.

Olen tyytyväinen kokonaisuuteen ja pyrin todella kohtaamaan toimeksiantajan tarpeet tehdessäni työtä. Pyrin tekemään vuosikellosta mahdollisimman johdonmukaisen ja helposti ymmärrettävän ja mielestäni onnistuin siinä. Väreissä yritin olla mahdollisimman johdonmukainen ja valita toisistaan hyvin erottuvat värit. Toimenpiteiden numerot sattuvat kyllä olemaan vuosikellossa samalla värillä kuin lomatkin, mutta mielestäni se ei kuitenkaan pilannut vuosikellon luettavuutta ja se näyttää mielestäni visuaalisesti paremmalta näin. Sivusommitteluun olen tyytyväinen, mielestäni kaikki näyttää varsin tasapainoiselta. Työssä ei ole mitään sellaista, mikä olisi jäänyt vaivaamaan itseäni. Olen iloinen siitä, että lopputulos oli toimeksiantajalle mieluinen.

LÄHTEET

Innokylä. (i.a.). *Työkalu: Vuosikello*. <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/vuosikello>

Kats, J. (2012). *Designing information: Human factors and common sense in information design*. John Wiley & Sons.

Koponen, J., Hildén, J., & Vapaasalo, T. (2016). *Tieto näkyväksi: Informaatiomuotoilun perusteet*. Aalto-yliopisto.

Kurko, M. (8.12.2023). *Hahmolait vievät käyttäjät perille*. <https://www.blinkhel-sinki.fi/blogi/hahmolait-vievat-kayttajan-perille>

Lankow, J., Ritchie, J., & Crooks, R. (2012). *Infographics: The power of visual storytelling*. John Wiley & Sons.

Lappalainen, T. (2013). *Selkoa informaatioon: Informaatiomuotoilun tarve ja periaatteet*, [AMK-opinnäytetyö, Savonia-ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013121921947>

NVL Studio. (28.2.2022). *Typografia*. <https://www.nvl.studio/typografia/>

Olander, I. (i.a.). *Infografiikka on kaunista tietoa*. Sometek. <https://sometek.fi/infografiikka-on-kaunista-tietoa/>

Vamia. (i.a.). *Vamia*. <https://vamia.fi/vamia/>

Vamia. (2023). *Yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittäminen Vamialla*.

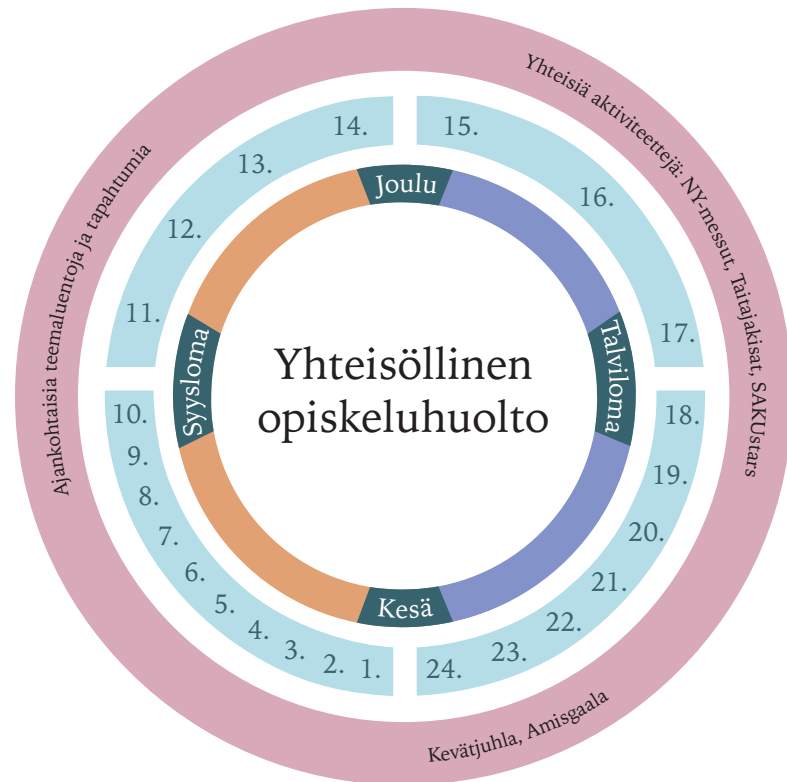
LIITTEET

Liite 1. Yhteisöllisen opiskeluhuollon vuosikello

Liite 1. Yhteisöllisen opiskeluhoollon vuosikello

Yhteisöllisen opiskeluhoollon vuosikello

Oppimista, osallisuutta sekä kodin ja koulun yhteistyötä edistävää toimintaa, joka tukee opiskelijoiden hyvinvointia ja mielenterveyttä.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

vamia

Syyslukukausi:

- 1 Vastuopettaja kontaktoi opiskelijat ennen opintojen alkua, alkuinfo
- 2 Opintoihin orientoituminen, ryhmyttäminen, tiloihin tutustuminen
- 3 Turvallisuuskävely, järjestyssäännöt, turvallisen opiskeluympäristön luominen
- 4 Opiskeluhoollon esittäytyminen
- 5 Tutorit jalkautuvat ryhmiin, vastuopettaja kontaktoi kodin: alkukuulumiset + info opintojen aloituksesta
- 6 Vanhempain-/kotiväenilta
- 7 Hoksit, kartoitukset, tukitoimet
- 8 Terveystarkastukset
- 9 Koulutuksen alkupalaute
- 10 Vastuopettaja kontaktoi kodin: tilannekatsaus

- 11 Annie-tukibotti yhteydenotto ja tarvittavat toimenpiteet
- 12 Vastuopettajan, erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja maahanmuuttajakoordinaattorin yhteinen tukitapaaminen
- 13 Koulutusalaohittaiset tapaamiset: hyvien käytäntöiden jakaminen
- 14 Vastuopettaja kontaktoi kodin: lukukauden yhteenveto

Kevätlukukausi:

- 15 Annie-tukibotti yhteydenotto ja tarvittavat toimenpiteet
- 16 Tutorit jalkautuvat uudelleen ryhmiin
- 17 Vastuopettaja kontaktoi kodin: tilannekatsaus
- 18 Opiskeluhoollon käynnit ryhmissä tarpeen mukaan
- 19 Vastuopettajan, erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja maahanmuuttajakoordinaattorin yhteinen tukitapaaminen
- 20 Koulutusalaohittaiset tapaamiset: hyvien käytäntöiden jakaminen
- 21 Annie-tukibotti yhteydenotto
- 22 Tutorikoulutus
- 23 Vastuopekoulutus, syksyn uusien ryhmien ryhmyttämisen suunnittelu
- 24 Vastuopettaja kontaktoi kodin, lukuvuoden yhteenveto

Vastuuhenkilöt

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on koko henkilökunnan asia.

Vuosikellon toteuttamisen päävastuu on vastuopettajalla, jonka työtä tukee erityisopettaja, opinto-ohjaaja, maahanmuuttajakoordinaattori, kuraattori, opiskelijaterveydenhuolto, muut opettajat